

BENDRUOMENIŲ INICIATYVOS
ĮGYVENDINANT PROJEKTĄ

ATVIRA SAVIVALDA

Šis leidinys parengtas įgyvendinant projektą „Atvira savivalda“

Rėmėjai:
Europos Komisija

LR Švietimo ir mokslo ministerija

Projekto koordinatorius Lenkijoje
Centrum Edukacji Obywatelskiej (Pilietinio ugdymo centras)

Projekto koordinatorius Lietuvoje:
Šiuolaikinių didaktikų centras

Europos Komisija neprisiima atsakomybės už šio leidinio turinį.

Leidinyje panaudotos projekte dalyvavusių mokyklų pateiktos nuotraukos ir mokinių piešiniai.

Projektas „Atvira savivalda”

Projektas „Atvira savivalda” įgyvendintas Lenkijoje ir Lietuvoje 2008 m. Projektą rėmė Europos Komisija, LR Švietimo ir mokslo ministerija. Projektą Lenkijoje koordinavo Pilietinio ugdymo centras, Lietuvoje – viešoji įstaiga Šiuolaikinių didaktikų centras.

Projektas „Atvira savivalda” – tai tęsia 2006 m. įgyvendinto tarptautinio projekto „Jaunimas už skaidrumą”. Šį Europos Komisijos remtą projektą 2006 m. vykdė Pilietinio ugdymo centras (Lenkija) ir VŠĮ Šiuolaikinių didaktikų centras (Lietuva). Projektu siekta ugdyti jaunimo pilietiškumą ir tikėjimą skaidrios politikos įgyvendinimu viešosiose institucijose, prisidėti prie savivaldos lygmenyje formuojamų viešųjų institucijų veiklos principų, pagrįstų atsakomybe prieš vietos bendruomenę, taikant edukacines priemones parengti jaunimą naudotis viešųjų institucijų veiklos kontrolės mechanizmais, užtikrinti socialinės kontrolės mechanizmų sklaidą bendruomenėje, siekiant korupcijos prevencijos ir skaidrios viešųjų institucijų veiklos.

Lietuvoje projektas buvo įgyvendinamas Anykščių, Elektrėnų ir Mažeikių savivaldybėse. Jose suburta po vieną mišrią vietos lyderių grupę, kurią sudarė mokytojai, vyresniųjų klasių moksleiviai bei savivaldybės tarnautojai. Projekto metu vyko seminarai ir praktiniai užsiėmimai moksleiviams, mokytojams bei savivaldybių tarnautojams, atviros antikorupcinės tematikos pamokos moksleiviams, moksleivių vizitai į valstybines institucijas, bendruomenės susitikimai. Moksleiviai kartu su mokytojais ir savivaldybių darbuotojais parengė 14 projektų. Iš viso projekte dalyvavo 93 dalyviai.

Projekto „Atvira savivalda” esmė – bendruomenės sutelktumas esamų ir aktualių visiems piliečiams problemų sprendimui, kryptingas užsibrėžtų tikslų siekimas, įsitraukiant ir prisiimant aktyvią pilietinę poziciją. Šiuo projektu siekiama pasidalyti gera patirtimi ir vykdyti sklaidą įtraukiant naujas savivaldybes. Ankstesniojo projekto dalyviai tapo konsultantais, ekspertais ir lektorais naujai įsijungusiems. Projektu siekta atvirai ir aiškiai aptarti, nagrinėti kiekvienai savivaldai, jos gyventojams aktualias problemas, įtraukiant įvairius socialinius partnerius ir grupes. Aktyviais projekto dalyviais turėtų tapti jungtinės komandos, sudarytos iš savivaldybių administracijos darbuotojų, visuomeninių organizacijų atstovų, mokytojų ir mokinių.

Projekto tikslai:

- Ugdyti vietos bendruomenių sąmoningumą, skatinant aktyviai dalyvauti pilietinės visuomenės kūrimo procesuose.
- Siekti korupcijos prevencijos ir skaidrios viešųjų institucijų veiklos.
- Ugdyti jaunimo pilietiškumą ir tikėjimą skaidrios politikos įgyvendinimu viešosiose institucijose.

Projekto uždaviniai:

- Parengti ir įgyvendinti savivaldybių antikorupcinio ugdymo programas.
- Suburti antikorupcinio ugdymo lyderių tinklą.
- Skleisti antikorupcinio ugdymo patirtį nacionaliniu ir tarptautiniu lygiu.

Tikslinės grupės:

Jaunimas – projektas tiesiogiai adresuotas Lenkijos ir Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklų mokiniams

Savivaldybių tarnautojai – projekte dalyvavo 10 Lenkijos ir 7 Lietuvos savivaldybės, kurių darbuotojai padėjo įgyvendinti numatytas veiklas, kūrė teigiamą tarnautojo įvaizdį ir stiprino pasitikėjimą valstybinėmis institucijomis.

Vietos bendruomenė – projekte dalyvaujančių mokyklų mokytojai ir visi savivaldybių gyventojai yra moksleivių ir savivaldybės tarnautojų projektinės veiklos adresatai.

Projekto dalyviai Lietuvoje:

Lietuvoje projektas įgyvendintas Alytaus miesto, Kauno rajono, Kelmės rajono, Klaipėdos miesto, Pasvalio rajono, Šilutės rajono, Telšių rajono savivaldybėse. Jose suburta po vieną mišrią vietos lyderių grupę, kurią sudarė mokytojai, mokiniai bei savivaldybės tarnautojai. Kiekviena grupė savo savivaldybėje vykdo projekte numatytas veiklas. Projekte dalyvavo 24 mokyklos, 122 mokiniai, 56 mokytojai, 2 socialiniai pedagogai, 18 savivaldybės tarnautojų.

Projekte dalyvavo šios bendrojo lavinimo mokyklos:

Kauno rajono Neveronių vidurinė mokykla, Kelmės "Aukuro" vidurinė mokykla, Kelmės Gailių pagrindinė mokykla, Kelmės r. Šaukėnų Vlado Pūtvio–Putvinskio vidurinė mokykla, Kelmės "Kražantės" pagrindinė mokykla, Kelmės r. Lykšilio pagrindinė mokykla, Klaipėdos Baltijos vidurinė mokykla, Klaipėdos Vydūno vidurinė mokykla, Pasvalio Lėvens pagrindinė mokykla, Pasvalio Svalios pagrindinė mokykla, Pasvalio Petro Vileišio gimnazija, Pasvalio r. Vaškų vidurinė mokykla, Pasvalio r. Ustukių pagrindinė mokykla, Pasvalio Lėvens pagrindinė mokykla, Šilutės pirmoji gimnazija, Šilutės r. Žemaičių Naumiesčio vidurinė mokykla, Šilutės r. Kintų vidurinė mokykla, Šilutės r. Švėkšnos „Saulės“ vidurinė mokykla, Telšių Vincento Borisevičiaus gimnazija, Telšių „Atžalyno“ vidurinė mokykla, Telšių rajono Nevarėnų vidurinė mokykla.

Projekto veikla:

1. Komandų formavimas.
2. Seminarai ir praktiniai užsiėmimai mokiniams, mokytojams bei savivaldybių tarnautojams.
3. Atviros pamokos moksleiviams.
4. Moksleivių vizitai į valstybines institucijas.
5. Bendruomenės susitikimai.
6. Jaunimo projektai.
7. Akcijos, renginiai.

Projekto rezultatai:

- Sėkmingai vykdyta antikorupcinio ugdymo idėjų sklaida – 2006 m. projekte dalyvavo trys savivaldybės, 2008 m. suburtos septynių savivaldybių komandos.
- Pristatytas ir įgyvendintas savivaldybės–mokytojų–mokinių bendradarbiavimo modelis.
- Suburtos iniciatyvinės antikorupcinio ugdymo grupės regionuose, įgalintos veikti savarankiškai ir vykdyti idėjų sklaidą.
- Supažindinimas su viešųjų institucijų veikla ir gebėjimo naudotis socialinės kontrolės mechanizmais ugdymas padės jaunuoliams pasiruošti aktyviam visuomeniniam gyvenimui.
- Projektas suteikė mokiniams galimybę sukaupti naujos patirties ir įgyti bendradarbiavimo, projektų organizavimo, valdymo ir vertinimo įgūdžių.
- Jaunų žmonių įtraukimas į visuomeninio gyvenimo skaidrumo veiklą padeda įveikti pilietinį pasyvumą ir abejingumą. Jaunuoliai turėjo progą įsitikinti, kad jie gali pakeisti situaciją, aktyviai dalyvaudami visuomeniniame gyvenime ir priimdami savarankiškus sprendimus.

Alytus

Koordinatorė Daiva Sabaliauskienė, Alytaus putinų vidurinės mokyklos direktoriaus pavaduotoja papildomam ugdymui

Dalyvaujanti mokykla

Alytaus Putinų vidurinė mokykla

Projekto įgyvendinimas:

Alytaus komandos projektinę veiklą vienijanti tema – atliekų rūšiovimas ir perdirbimas. Jaunuoliai įgyvendino projektą „Rūšiuokime atliekas“, siekdami plačiau informuoti bendruomenę apie atliekų rūšiovimą ir perdirbimą. Mokiniai parengė klausimyną, atliko interviu ir ištyrė gyventojų nuomonę apie atliekų rūšiovimą ir su tuo susijusias problemas. Projekto iniciatyvinė grupė apsilankė komunalinių atliekų bei antrinių žaliavų surinkimu besirūpinančioje bendrovėje „Dzūtra“.

Vizito tikslas – išsiaiškinti atliekų rūšiovimo įmonės veikimo principus, kontenerių išdėstymo mieste planą, įmonės vadovo nuomonę apie gyventojų atliekų rūšiovimo kultūrą. Mokiniai pristatė gyventojų nuomonę apie šiukšlių rūšiovimą, jų pasiūlymus ir pageidavimus „Dzūtros“ vadovui ir savivaldybės atstovams.

Surinkę savanorių komandą mokiniai organizavo ekologinį žygį, tvarkė paupio teritoriją. 2008 m. gegužės 10 d. vyko 8–11 klasių mokinių renginys „Kitas šiukšlės gyvenimas“. Renginio tikslas – kūrybingai pritaikyti antrines žaliavas kostiumo dizainui. Mokiniai pristatė sukurtus ansamblius, kalbėjo apie gamtos išsaugojimą, šiukšlių rūšiovimą.

Su gamtosaugos tematika buvo supažindinti ir jaunesnieji moksleiviai – 2008 m. rugsėjo 25 d. vyko gamtos pažinimo pamoka pradinukams "Rūšiuokime šiukšles". Mokiniai darė koliažus, sprendė kryžiažodžius.

Mokykloje besimokantis jaunimas korupciją suprantą paraidžiui - „kyšis“, visai nesigilindamas į šią sąvoką kaip į reiškinį, kuriame abu dalyviai dalijasi ne tik privilegija, paslauga ar pinigų suma, bet ir kalte. Įgyta patirtis tik sustiprino nuojautą, koks sudėtingas ir lėtas pilietinio aktyvumo kelias, kiek daug reikia pastangų ir užsispyrusių drąsių žmonių, gebančių ugdyti jaunimo atsparumą korumpuotiems asmenims ar veiksams ir nesijausti donkichotais – dalijasi pasvarstymais Vyta Šiugždinienė, Alytaus Putinų vidurinės mokyklos direktoriaus pavaduotoja.

Kaunas

Koordinatorė Rita Pilipauskienė, Kauno rajono Neveronių vidurinės mokyklos direktoriaus pavaduotoja ugdymui

Dalyvaujanti mokykla

Kauno rajono Neveronių vidurinė mokykla

Projekto įgyvendinimas:

Kauno rajono Neveronių vidurinė mokykla vykdė projektą „Gerkime vandenį be nitratų“. 2008 m. kovo–balandžio mėn. mokiniai Neveronių seniūnijoje vykdė akciją, siekdami informuoti gyventojus apie jų geriamo vandens kokybę pagal nitritų ir nitratų kiekį. Buvo ištirta 100 šulinių vanduo Pabiržio ir Neveronių kaimuose. 9 šulinių vanduo buvo netinkamas gerti. Paaiškėjo, jog žmonės geria užterštą šulinių vandenį, dažnai to nė nežinodami. Mokiniai parengė gyventojams lankstinuką apie akcijos rezultatus, išdalijo skrajutes apie nitratų daromą žalą, reklamavo antinitratinius filtrus.

Šiuo projektu buvo apjungta gamtosauginė ir kraštotyrinė jaunimo veikla. Mokiniai braižė Neveronių gyvenvietės ir aplinkinių kaimų vietovės planą, žymėjo jame tirtus šulinius. Taip pat mokiniai kūrė sakmes apie Neveronių gatvių pavadinimų kilmę, patys sumaketavo ir išleido sakmių knygelę.

Šiuo projektu buvo apjungta gamtosauginė ir kraštotyrinė jaunimo veikla. Mokiniai braižė Neveronių gyvenvietės ir aplinkinių kaimų vietovės planą, žymėjo jame tirtus šulinius. Taip pat mokiniai kūrė sakmes apie Neveronių gatvių pavadinimų kilmę, patys sumaketavo ir išleido sakmių knygelę.

2008 m. gegužės 22 d. mokiniai pristatė projektą Kauno apskrities aplinkotyrynių darbų konferencijoje. Mokyklos bendruomenei buvo įteiktas tarptautinis apdovanojimas – Žalioji vėliava.

Kauno rajono Neveronių vidurinėje mokykloje aplinkosaugai ir jaunimo ekologiniam ugdymui skiriamas didelis dėmesys, atliekamas nuoseklus ir mokiniams patrauklus bei visai Neveronių bendruomenei reikalingas darbas. Mokiniai, dažniausiai per lietuvių kalbos, biologijos, gamtos, geografijos, fizikos, chemijos pamokas bei po pamokų stebi gamtą, atlieka įvairius tyrimus, bandymus, sodina mišką, organizuoja akcijas ir talkas, žygius, kitokius renginius, kurie padeda švarinti ir saugoti aplinką, mažinti klimato kaitos pokyčius.

Gamtosauginis darbas sunkus, o kartais tiesiog beviltiškas. Todėl mokyklos švietėjiška misija yra labai svarbi ir reikalinga – teigė mokyklos direktorius J. Petkevičius

Kelmė

Koordinatorė Janina Každailienė, Kelmės „Aukuro“ vidurinės mokyklos istorijos mokytoja

Dalyvaujančios mokyklos:

Kelmės "Aukuro" vidurinė mokykla

Kelmės rajono Gailių pagrindinė mokykla

Kelmės rajono Šaukėnų Vlado Pūtvio–Putvinskio vidurinė mokykla

Kelmės „Kražantės“ pagrindinė mokykla

Kelmės rajono Lykšilio pagrindinė mokykla

Projekto įgyvendinimas:

Kelmės „Aukuro“ vidurinės mokyklos komanda nutarė prisidėti prie aplinkosaugos problemų sprendimo, visuomenės informavimo, įgyvendindama projektą „Ekologinės situacijos gerinimas Kelmės rajone“.

Kelmės rajono Lykšilio pagrindinės mokyklos mokiniai vykdė projektą „Lykšilio kaimo bendruomenės ir Šaukėnų seniūnijos bendradarbiavimo efektyvinimas“, kurio tikslas – gražinti savo kaimą ir aktyvinti bendradarbiavimą tarp jaunimo, kaimo bendruomenės ir seniūnijos. Mokiniai surengė kaimo bendruomenės susitikimą su seniūnu ir aptarė rūpimus klausimus.

Kelmės „Kražantės“ pagrindinės mokyklos komanda domėjosi Kelmės rajono savivaldybės archyvo veikla, susipažino su archyvo darbo specifika ir išskylančiomis problemomis.

Kelmės rajono Šaukėnų Vlado Pūtvio–Putvinskio vidurinės mokyklos komanda analizavo Kelmės rajono savivaldybės kontrolieriaus veiklą, taip pat atliko miestelio gyventojų apklausą apie jų požiūrį į korupciją, organizavo Antikorupcijos savaitės renginius: plakatų ir karikatūrų konkursą, akciją „Nenusirašinėk“ ir kt.

Kelmės rajono Gailių pagrindinės mokyklos mokiniai parengė projektą „Socialinė veikla Liolių seniūnijoje“. Jie domėjosi seniūnijos socialinių darbuotojų teikiamomis paslaugomis ir darbo kokybe, ištyrė gyventojų nuomonę apie Liolių seniūnijos socialinių darbuotojų veiklą ir parengė pasiūlymų planą, kaip pagerinti socialinę veiklą vykdančių darbuotojų darbo viešumą.

Praėjusiais mokslo metais Kelmės rajono Šaukėnų Vlado Pūtvio–Putvinskio vidurinėje mokykloje buvo organizuota antikorupcinių renginių savaitė. Mokiniai gana aktyviai į šiuos renginius įsitraukė. Supratome, kad korupcijos tema yra daugumai aktuali, visi pastebi jos daromą žalą. Todėl 2008 m. nusprendėme vykdyti platesnę veiklą, tai yra įgyvendinti projektą, kuris įtrauktų ne tik mūsų mokyklos mokinius ir mokytojus, bet ir miestelio bendruomenę – apie įsijungimą į projektą kalbėjo mokyklos komanda

Klaipėda

Koordinatorė Danutė Tamulionienė, Klaipėdos savivaldybės Švietimo skyriaus vyriausioji inspektorė

Dalyvaujančios mokyklos:

Klaipėdos Baltijos vidurinė mokykla
Klaipėdos Vydūno vidurinė mokykla
Klaipėdos Sendvario pagrindinė mokykla
Klaipėdos Vitės pagrindinė mokykla
Klaipėdos „Žaliakalnio“ gimnazija

Projekto įgyvendinimas:

Siekdami išsiaiškinti pirminių sveikatos priežiūros įstaigų teikiamų paslaugų kokybę, Klaipėdos Vydūno vidurinė mokykla įncijavo projektą „Mes – piliečiai“. Mokiniai apklausė pacientų nuomonę apie teikiamų paslaugų kokybę dviejuose miesto sveikatos priežiūros centruose ir palygino apklausos rezultatus. Taip pat mokiniai tyrė ir sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojų nuomonę apie sveikatos priežiūros darbo organizavimą. Buvo parengtas ir išplatintas informacinis lankstinukas „Pacientų teisės“.

Klaipėdos Sendvario pagrindinė mokykla organizavo daug vizitų – mokiniai rinko informaciją apie Jaunimo centro veiklą, jame veikiančius būrelius bei studijas, jaunimo galimybes juos lankyti; lankėsi Klaipėdos darbo biržos jaunimo darbo centre, siekdami daugiau sužinoti apie centro veiklą ir paauglių įsidarbinimo galimybes; Klaipėdos pirmajame policijos komisariate domėjosi, koks policijos indėlis į jaunimo užimtumo mieste problemos sprendimą.

Klaipėdos Vitės pagrindinė mokykla vykdė projektą „Mokinių ir policijos bendradarbiavimas, siekiant saugaus eismo kelyje“. Mokiniai tyrė gyventojų nuomonę apie policiją ir jos darbą kelyje, išgirdo žmonių pasiūlymus, kaip policija galėtų pagerinti darbą šioje srityje. Jaunuoliams taip pat buvo sužinoti policijos nuomonę, kaip mokiniai gali jiems padėti.

Mūsų, kaip modernios valstybės, siekis, pirmiausia, turėtų būti užtikrinti piliečių saugų gyvenimą skaidrių sprendimų šalyje.

Būti skaidriam – tikėti, kad teisingumas ir tiesa šiam pasauliui dar reikalingi. Aš tikiu! O tu?
Matas Drukteinis, Klaipėdos Vydūno vidurinės mokyklos 12 klasės mokinys.

Skaidrumas asocijuojasi su vandeniu. Tik idealistui tai bus aliuzija į sąžinę, skaidrią dvasią.
Tegul pasauly būna daugiau idealistų.

Gintarė Dragūnaitė, Klaipėdos Vydūno vidurinės mokyklos 12 klasės mokinė.

Pasvalys

Koordinatorė Vida Stokienė, Pasvalio rajono savivaldybės Švietimo ir sporto skyriaus vyriausioji specialistė

Dalyvaujančios mokyklos:

Pasvalio rajono Vaškų vidurinė mokykla

Pasvalio Svalios vidurinė mokykla

Pasvalio rajono Ustukių pagrindinė mokykla

Pasvalio Petro Vileišio gimnazija

Pasvalio Lėvens pagrindinė mokykla

Projekto įgyvendinimas:

Pasvalio rajono Ustukių mokykla inicijavo gamtosaugos projektą „Atliekų rūšiavimas“. Mokiniai siekė paskatinti bendruomenės narius kritiškai pamąstyti apie tai, kaip jie tvarko atliekas, kuriais būdais galėtų sumažinti atliekų kiekį. Buvo atliktas bendruomenės narių nuomonės apie atliekų rūšiavimą tyrimas, organizuota aplinkos tvarkymo talka.

Ekologijos temą pasirinko ir Pasvalio Lėvens mokykla, įgyvendinusi projektą "Antrinių žaliavų panaudojimas". Buvo organizuota akcija "Mano rankos šiukšlių nemėto, mano rankos šiukšles renka", 2008 m. gegužės 10 d. vyko mokyklos pradinių klasių lėlių teatro spektaklis „Šiukšlės mūsų priešai“.

Pasvalio Svalios vidurinės mokykla savo projektu atkreipė dėmesį į Šiaurės Lietuvos gamtos išskirtinumą lemiantį geologinį reiškinį – karstines įgriavas (smegduobes), kuriose dažniausiai susiformuoja ežerėliai. Tinkamai neprižiūrint karstinių įgriuvų aplinkos, gali būti užteršiami požeminiai vandenys.

Pasvalio Petro Vileišio gimnazija vykdė projektą „Jaunimas prieš korupciją“. Mokiniai susitiko su nevyriausybinėmis organizacijomis, žiniasklaidos, savivaldos institucijų atstovais, analizavo korupcijos sąvoką, korupcijos formas ir paplitimą.

Pasvalio rajono Vaškų vidurinės mokyklos jaunųjų geografų būrelio nariai, akcentuodami krikščioniškas vertybes, įgyvendino projektą „Vaškų seniūnijos kryžiai“, surinko medžiagą apie seniūnijoje esančius kryžius, ją susistemino, sudarė žemėlapius.

Šilutė

Koordinatorė Nijolė Rimkuvienė, Šilutės rajono Švietimo skyriaus vyriausioji specialistė

Dalyvaujančios mokyklos:

Šilutės rajono Kintų vidurinė mokykla

Šilutės pirmoji gimnazija

Šilutės rajono Švėkšnos „Saulės“ vidurinė mokykla

Šilutės rajono Žemaičių Naumiesčio vidurinė mokykla

Projekto įgyvendinimas:

Šilutės pirmoji gimnazija atkreipė dėmesį, kad nepakanka informacijos apie rajono jaunimo pasiekimus, todėl surinko ir paskelbė informaciją apie rajono mokinius, kurie garsina kraštą. Minint antikorupcijos dieną, gimnazijoje surengta akcija „Lašas po lašo...“, kurios metu akcentuotos pagrindinės vertybės (sąžiningumas, pareiagingumas, atsakomybė) ir jų vaidmuo visuomenės gyvenime.

Šilutės rajono Kintų vidurinė mokykla vykdė projektą „Kintų savivaldos ir jaunimo bendradarbiavimas“, kurio metu jaunimas susipažino su seniūnijos darbo specifika, darbuotojų pareigomis ir seniūnijos teikiamomis paslaugomis.

Šilutės rajono Švėkšnos „Saulės“ vidurinė mokykla tyrė gyventojų nuomonę apie Švėkšnos seniūnijos veiklos efektyvumą, aiškinosi jų poreikius.

Šilutės rajono Žemaičių Naumiesčio vidurinės mokyklos komanda analizavo seniūnijos socialinės veiklos darbo efektyvumą, parengė lankstinuką apie seniūnijos vykdomą socialinę veiklą.

Šilutės rajono Žemaičių Naumiesčio vidurinės mokyklos mokiniai organizavo akciją „Nenusirašinėk, nemeluok, nereketuok“ – projekto dalyviai mokė jaunesniųjų klasių mokinius būti sąžiningais ir budriais, ragino apie negerus poelgius pranešti mokytojams. Kitas renginys – akcija "Išlik savimi". Mokiniai bendravo su įstaigų vadovais, prekybininkais, įteikė jiems informacinius lankstinukus „Nesitaikstykite su korupcija“, „Neduokite ir neimkite kyšio“.

Džiaukimės ką sukūrėme Lietuvoje ir taisykime kas yra blogai. Gyvenkime be korupcijos.
Sandra Šicaitė, Šilutės rajono Žemaičių Naumiesčio vidurinės mokyklos 9 klasės mokinė.

Aš – Lietuvos pilietė ir noriu gyventi taikioje, saugioje ir nekorumpuotoje valstybėje
Kristina Toliušytė, Šilutės rajono Žemaičių Naumiesčio vidurinės mokyklos 9 klasės mokinė.

Telšiai

Koordinatorė Irena Daubarienė, Telšių rajono savivaldybės administracijos Švietimo skyriaus vyriausioji specialistė

Dalyvaujančios mokyklos:

Telšių Vincento Borisevičiaus gimnazija

Telšių „Atžalyno“ vidurinė mokykla

Telšių rajono Nevarėnų vidurinė mokykla

Projekto įgyvendinimas:

Telšių Vincento Borisevičiaus gimnazijos komanda vykdė projektą „Jaunų žmonių sveikata“. Mokiniai atliko tyrimą, ką jaunimas žino apie pirminės sveikatos priežiūros įstaigas ir jose teikiamas paslaugas, o apibendrinę apklausos duomenis, parengė pasiūlymus dėl medicinos įstaigų darbo gerinimo. Taip pat parengtas lankstinukas jaunimui apie sveikatos priežiūros įstaigas ir išplatintas miesto mokyklose.

Telšių rajono Nevarėnų vidurinės mokyklos komanda vykdė projektą „Jaunimo iniciatyvos gražinant ir garsinant Nevarėnų miestelį“, siekdama įtraukti vietinį jaunimą į bendruomenės veiklą. 2008 m. spalio 10 d. vyko Atviros savivaldos diena Nevarėnų seniūnijoje – mokiniai pusę darbo dienos pavadavo seniūnijos darbuotojus, sužinojo, kokios aktualiausios problemos yra sprendžiamos seniūnijoje.

Telšių "Atžalyno" vidurinės mokyklos mokiniai analizavo savo mikrorajono jaunimo laisvalaikio praleidimo problemas. Atlikę tyrimą, jie išsiaiškino, kad jaunimas neturi kur turiningai praleisti laisvalaikio, jiems reikalinga žaidimų aikštelė. Mokyklos komanda nutarė surasti rėmėjų ir patys prisidėti prie aikštelės įrengimo. Mokyklos komanda taip pat parengė informacinį lankstinuką apie jaunimo organizacijų veiklą, inicijavo jaunimo organizacijų atvirų durų dieną mokiniams. Telšių "Atžalyno" vidurinėje mokykloje vyko atviros antikorupcinės tematikos pamokos: 2008 m. spalio 24 d. minint Konstitucijos dieną, surengtas testas „Ką žinau apie savo šalį“. Organizuotas piešinių konkursas antikorupcine tema.

Jauni žmonės paliekantys namus ir išeinantys kurti savarankiško gyvenimo pamatų svetur, nemato galimybių įprasminti savo veiklos gimtiniėje. Kaimas tampa senelių ir anūkų namais ir laukiama, kol ateis geresni laikai. Kita vertus, Lietuvos kaimo ateities perspektyvą galima pamatyti per jaunimo iniciatyvas. Jos skirtos aktyviam veikimui gyvenamoje vietovėje. Mokiniai galės pajusti, kad jie irgi svarbūs bendruomenės nariai – rašo Nevarėnų vidurinės mokyklos mokiniai įgyvendinę projektą „Jaunimo iniciatyvos gražinant ir garsinant Nevarėnų miestelį“